

3400 jaar oude stad in Egypte gevonden

Archeologen hebben in Egypte een stad van 3400 jaar oud blootgelegd. De stad, waarschijnlijk de grootste van het oude Egypte, lag eeuwen ongezien onder het zand in de buurt van het toeristische Luxor, niet ver van de beroemde Vallei der Koningen. Experts noemen de nederzetting de grootste vondst sinds het graf van Toetanchamon begin twintigste eeuw werd ontdekt. Ze zeggen dat de ontdekking veel gaat vertellen over het leven in het oude Egypte, ten tijde van de heerschappij van farao Amenhotep III.

Foto: Khaled Elfiqi (ANP)

In goede staat

De archeologische zoektocht begon in september 2020 tussen de tempels van Ramses III en Amenhotep III, vlakbij Luxor en de Vallei der Koningen. Dit is een populaire toeristenbestemming die is opgenomen op de Werelderfgoedlijst, op zo'n 500 kilometer ten zuiden van de Egyptische hoofdstad Caïro. Na enkele weken graven, stuitten de archeologen op bakstenen constructies met bijna complete muren en kamers. Sommige muren waren bijna drie meter hoog.

De opgravingen hebben de tand des tijds relatief goed doorstaan en zijn in goede staat. De historici vonden dagelijkse gebruiksvoorwerpen, zoals prachtig gekleurde potten, maar ook (delen van) standbeelden, juwelen, amuletten en scarabeeën. Verder troffen de archeologen stoffelijke resten van mensen en dieren, kleding en sandalen aan, en ovens waarmee glas en aardewerk werd vervaardigd. Al deze vondsten lagen in resten van gebouwen, onder meer een werkplaats waar vlees gedroogd werd en enkele winkels. Tot de opmerkelijkste vondsten behoren de fossiele resten van een vis, bedekt met goud, die mogelijk vereerd werd.

Nog meer ontdekkingen

Volgens de bekende egyptoloog Zahi Hawass was de stad verbonden met de Egyptische zonnegod Aton en farao Amenhotep III. Dit wordt bewezen door stenen met het zegel van die laatste. 'Er zijn nu drie grote districten blootgelegd', meldt hij. 'Eén voor de administratie, één waar arbeiders verbleven en één voor het bedrijfsleven.'

Er is echter nog maar een deel van de stad, die zich nog verder naar het noorden en het westen zou uitstrekken, opgegraven. De archeologen hebben er daarom vertrouwen in dat er nog meer schatten aan de oppervlakte zullen komen. Ze verwijzen daarbij naar de ontdekking van een aantal tombes, die bereikt kunnen worden door een trap die uitgehouwen is in de rotsen. Een constructie die doet denken aan de Vallei der Koningen, waar enkele van de bekendste farao's uit de geschiedenis begraven liggen.

Toevalstreffer

Volgens de Amerikaanse archeologe en kenner van Egyptische kunst Betsy Bryan van de Johns Hopkins University is de archeologische vondst de belangrijkste sinds de ontdekking van het graf van Toetanchamon. 'De archeologische lagen zijn duizenden jaren onaangeroerd gebleven. Ze liggen erbij alsof de bewoners van de stad ze gisteren pas achtergelaten hebben', reageert ze. Toetanchamon

regeerde Egypte kort in de 14e eeuw voor Christus. Zijn graf werd in 1922 ontdekt door de Brit Howard Carter en werd wereldberoemd omdat het nog volledig onaangeroerd was en talrijke schatten bevatte. Ook de Nederlandse egyptoloog Daniel Soliman, conservator van de collectie Egypte in het Rijksmuseum van Oudheden, is enthousiast over deze bijzondere vondst. Soliman zegt dat het min of meer een toevalstreffer was van het Egyptische opgravingsteam. 'Dat team was op zoek naar de tempel waar koning Toetanchamon na zijn dood nog werd vereerd', zegt hij. 'Die hebben ze niet gevonden, maar op de plek waar ze begonnen te graven zijn ze wel deze nederzetting tegengekomen.'

Amenhotep III

Volgens de archeologen is de nederzetting dus meer dan 3.400 jaar geleden gebouwd tijdens de heerschappij van Amenhotep III, een van de machtigste Egyptische farao's. Het rijk van Amenhotep III omvatte een gebied dat zich uitstreckte van de Eufraat-rivier tot aan Soedan. Hij was bijna vier decennia aan de macht en stond bekend als iemand die hield van indrukwekkende monumenten. De Kolossen van Memnon, twee grote standbeelden nabij Luxor, portretteren hem en zijn vrouw. Amenhotep III was een farao van de 18e dynastie van de Egyptische oudheid. Zijn naam Amenhotep betekent: 'Amon is tevreden'. Amenhotep was de zoon van Thoetmosis IV en Moetemwia en trouwde met een burgerdochter: Tiye. In zijn tijd was het Egyptische rijk van de farao's op zijn hoogtepunt. Zijn regering was voornamelijk een tijd van vrede en voorspoed. De invloed van Egypte reikte ver; zijn naam wordt gevonden van Griekenland, Kreta, Anatolië en Babylon tot aan Jemen toe. Hij is de grootvader van Toetanchamon.

Farao's in het oude Egypte

De farao, de koning, was de onbetwiste heerser over het oude Egypte. Voor het volk was de koning de incarnatie van de god Horus en de zoon van de zonnegod Ra. Zijn onderdanen geloofden dat hij de goden gunstig stemde door offers te brengen in de tempels. De goden zouden dan de kosmos in stand houden en het land beschermen. Farao betekent 'het grote huis' (of het paleis). Daarmee wordt verwezen naar de persoon die in dat grote huis woont, zoals wij het hebben over het Witte Huis als we de Amerikaanse president bedoelen. De titel 'farao' kwam pas laat in zwang. De gangbare aanduiding was 'koning van Boven- en Beneden-Egypte'. Pas in de Koptische periode (vanaf de vierde eeuw n. Chr.) werd dat 'farao'. Daarom spreken egyptologen liever van koning dan van farao. De koning kwam aan de macht door erfopvolging. Hij werd farao omdat zijn vader het was, het volk had daarin niets te zeggen. Om zijn macht te legitimeren verwees de koning zoveel mogelijk naar zijn voorname afkomst aan de hand van zijn voorgangers. Hoe verder terug in de tijd, hoe beter. Het liefst tot aan de goden en het ontstaan van de wereld. Sommige farao's lieten daarvoor koningslijsten maken die op tempelwanden werden aangebracht of op papyrus werden geschreven. Mede hierdoor komt het dat er tegenwoordig nog veel bekend is over de farao's.

Naar: nos.nl, ad.nl, nu.nl, nl.wikipedia.org, rmo.nl